

EUROPEAN CLUSTER
COLLABORATION PLATFORM

Life Sciences and Biotech in Europe: Policies, Clusters, and the Road Ahead

Summary

EU Clusters Talks
5 November 2025, 8:30 – 9:45 CET

An initiative of the European Union

Life sciences a biotechnologie v Evropě: politiky, klastry a další směřování

EU Clusters Talks 05. listopadu 2025

ZÁPIS

European Cluster Collaboration Platform jménem Evropské komise uspořádala 5. listopadu od 8:30 do 9:45 CET webinář EU Clusters Talk „Life Sciences and Biotech in Europe: Policies, Clusters, and the Road Ahead“. Setkání představilo hlavní prvky vyvíjejícího se evropského politického rámce, diskutovalo o roli klastrů jako propojovacích aktérů v ekosystému life sciences a biotechnologií a poskytlo přehled priorit pro budoucí evropskou regulaci.

Program setkání

Moderace: Zivile Kropaite

- 1. Novinky z European Cluster Collaboration Platform**
Nina Hoppmann, členka týmu European Cluster Collaboration Platform
- 2. Choose Europe for life sciences: strategie, která má do roku 2030 postavit EU do pozice nejatraktivnějšího místa na světě pro life sciences**
Ferenc Marofka, referent pro politiku, DG GROW, Evropská komise
- 3. Panelová diskuse**
Ann Van Gysel, generální ředitelka (CEO), Biovia
Iris Öhrn, investiční poradkyně - life sciences / zdravotnictví, Business Region Göteborg
Kazimierz Murzyn, výkonný ředitel, Klaster LifeScience Kraków
Ralf Huss, výkonný ředitel, BioM Biotech Cluster Development
- 4. Příležitosti financování**
Nina Hoppmann, členka týmu European Cluster Collaboration Platform

Klíčová sdělení

- Spolupráce v Evropě je silná, ale klastry musí přejít od networkingu k měřitelnému dopadu.
- Evropský ekosystém life sciences je stále příliš roztříštěný; konkurenceschopnost nyní závisí na mezioborové spolupráci.
- Hlavním evropským úzkým místem jsou pomalé a fragmentované procesy validace a klinických studií; řešením by mohly být panevropské rámce pro klinické studie a financování rané fáze vstupu na trh.
- Evropa musí rychleji zavádět a škálovat vlastní inovace a systematicky sdílet a přebírat nejlepší národní modely mezi členskými státy.
- Společná evropská infrastruktura testovacích prostředí a silnější přitažlivost pro dlouhodobý globální kapitál by mohly zvýšit konkurenceschopnost Evropy.

1. Novinky ECCP

- Průzkum pro přípravu European Cluster Conference 2026.
- European Commission představila pracovní program na rok 2026.
- Bylo vybráno šestnáct nových projektů Eurocluster, které mají posílit průmyslovou odolnost v Evropě.
- ECCP Investment Survey - spuštěn průzkum zaměřený na sběr informací o významných investicích přilákaných evropskými klastry pro Summary Report 2025.
- Konzultace EU k veřejným zakázkám; uzávěrka 26. ledna 2026.
- Výzva k předložení podkladů a veřejná konzultace k Advanced Materials Act; uzávěrka 12. ledna 2026.
- Call for papers: výzkumná konference o jednotném trhu EU; uzávěrka 17. listopadu 2025.
- Online přenos akce SME Assembly 2025 v Kodani.
- Webinar „A Stronger EU Chemicals Industry: Presentation of the Action Plan“ dne 7. listopadu.

2. Choose Europe for life sciences: strategie, která má do roku 2030 postavit EU do pozice nejatraktivnějšího místa na světě pro life sciences

Ferenc Marofka, referent pro politiku, DG GROW, Evropská komise

Ferenc Marofka představil nejnovější sdělení Evropské komise týkající se life sciences, které je třeba chápat v širším politickém a ekonomickém kontextu. Posilování konkurenceschopnosti EU se stalo jednou z hlavních priorit současné Evropské komise, a to zejména v důsledku geopolitických tlaků a rostoucí ekonomické mezery mezi Evropou, Spojenými státy a Čínou. Life sciences jsou vnímány jako klíčový motor růstu - představují téměř 20 % investic EU do výzkumu a inovací, vytvářejí miliony pracovních míst a jde o sektor, který dlouhodobě překonává celkový růst HDP.

Ferenc Marofka vysvětlil, že pojem life sciences je definován široce a zahrnuje zdravotnictví, biotechnologie, zemědělství, průmyslové aplikace i environmentální udržitelnost. Vzhledem k tomuto strategickému významu zahájila Evropská komise řadu významných iniciativ, například Competitiveness Compass, Savings and Investments Union, Critical Medicines Act, balíčky pro zjednodušení regulace nebo EU Startup and Scaleup Strategy. Připravují se také další legislativní kroky, včetně dvou EU Biotech Acts, revize pravidel pro zdravotnické prostředky, nové Bioeconomy Strategy a reformy farmaceutické legislativy a European Health Data Space.

V tomto širším rámci funguje strategie „Choose Europe for Life Sciences“ jako nelegislativní roadmapa, která konsoliduje stávající opatření a naznačuje budoucí priority. Jejím cílem je učinit z Evropy do roku 2030 nejatraktivnější místo na světě pro life sciences. Mezi hlavní cíle patří optimalizace ekosystému výzkumu a inovací, snížení regulatorních překážek při vstupu na trh, posílení zavádění inovací a budování důvěry veřejnosti. Plánováno je přibližně 30 konkrétních opatření, například zlepšení klinických studií ve více zemích,

podpora pokročilých terapií, uplatňování přístupu One Health nebo vytvoření European Life Sciences R&I Data Assembly, která má posílit využívání umělé inteligence a interoperabilních dat.

Strategie rovněž zdůrazňuje rozvoj dovedností, regulaci podporující inovace a lepší financování pro startupy a scale-upy. Obsahuje také kroky zaměřené na lepší propojení společností v oblasti life sciences s investory a na posílení řízení a koordinace mezi institucemi EU, členskými státy a dalšími aktéry.

Financování bude do značné míry vycházet z programu Horizon Europe, který poskytuje přibližně 10 miliard € ročně, a Ferenc Marofka vyjádřil přesvědčení, že life sciences zůstanou významnou prioritou i v příštím víceletém finančním rámci EU.

3. Panelová diskuze

Iris Öhrn uvedla, že Evropa již disponuje silnými rámci spolupráce, ale klastry se nyní musí posunout od samotné spolupráce k dosažení konkrétních výsledků. Na základě patnácti let zkušeností upozornila, že evropské klastry jsou stále příliš rozdělené podle sektorů, zatímco globální konkurence se stále více opírá o průřezové technologie, jako jsou umělá inteligence nebo kvantové technologie. Navrhla proto urychlit mezioborovou spolupráci klastrů - propojit například life sciences s technologiemi, cleantech, mobilitou a dalšími oblastmi, aby bylo možné využít odborné znalosti existující v sousedních sektorech. Jako příklad uvedla švédskou iniciativu Health Innovation City, která sdružuje firmy z různých odvětví se společným zaměřením na zdravotnictví.

Další prioritou je podle ní zajistit, aby byly evropské inovace testovány, validovány a zaváděny přímo v Evropě. Evropské společnosti v oblasti life sciences jsou často příliš malé a zranitelné na to, aby dokázaly globálně konkurovat, pokud jejich produkty nejsou nejprve implementovány na domácích trzích. Integrace průmyslu life sciences s evropskými zdravotnickými systémy je však složitá kvůli pravidlům veřejných zakázek a rozdílným regulačním prostředím. Evropa by se proto měla inspirovat úspěšnými modely spolupráce v rámci EU. Švédsko například analyzuje efektivnější prostředí pro klinické studie ve Španělsku, včetně mechanismů jako hospital exemption pro pokročilé terapie nebo motivačních nástrojů pro lékaře. Systematické sdílení takových obchodních modelů a osvědčených postupů mezi členskými státy by podle ní mohlo významně posílit konkurenceschopnost evropského sektoru life sciences.

Ann Van Gysel zdůraznila význam evropských rámců a strategií, které jsou důležité nejen pro klastry, ale také pro firmy, které podporují. Zároveň však uvedla, že klastry i podniky musí postupovat rychleji než regulace, aby dokázaly reagovat na naléhavé výzvy. Mnoho slibných technologií má potíže získat financování kvůli nejistotě, pomalému soukromému kapitálu a úrovni technologické připravenosti (TRL), kterou investoři považují za příliš rizikovou. Pokud má být Evropa globálně atraktivním místem pro life sciences, je nyní klíčová implementace politik, nikoli další diskuse. Pozitivně hodnotila připravované změny v regulaci MDR a v oblasti biotechnologií a zároveň vnímá rostoucí ochotu regionů a stakeholderů více spolupracovat a urychlit realizaci opatření.

Za hlavní evropská úzká místa označila implementaci inovací, jejich validaci a klinické studie. Podle ní jsou naléhavě potřebné panevropské klinické studie a cílené financování rané fáze vstupu na trh. Bez těchto nástrojů slibné startupy stagnují nebo Evropu opouštějí. Souhlasila také s tím, že intenzivnější sdílení úspěšných obchodních modelů a osvědčených postupů mezi členskými státy může pomoci, přičemž některé země, například Španělsko, dosahují v určitých oblastech výrazně lepších výsledků. Šíření těchto úspěšných přístupů mezi klastry by pomohlo vytvořit sjednocenější a konkurenceschopnější evropský ekosystém life sciences.

Kazimierz Murzyn souhlasil, že klíčové jsou hmatatelné výsledky spolupráce. Jeho klastr proto zavádí přístup založený na systémovém myšlení, který vytváří roadmapy spolupráce napříč obory v oblastech, jako jsou digitální dvojčata, diagnostika nebo etika, a přesouvá pozornost od sektorových iniciativ k výsledkově orientovaným mezioborovým řešením. Zároveň zdůraznil význam posilování strategické autonomie Evropy v oblasti biovýroby a kritických technologií. Nedávné geopolitické napětí i zkušenosti z pandemie ukazují potřebu budovat odolné a soběstačné hodnotové řetězce schopné zvládat krize - od konfliktů až po budoucí zdravotní mimořádné situace. Podle něj má Evropa velký potenciál, ale musí jej lépe organizovat prostřednictvím koordinované spolupráce a lepší infrastruktury. Navrhl proto vytvořit panevropskou síť testovacích center pro biovýrobu, která by inovátorům poskytovala dostupná zařízení pro testování, validaci a škálování nových technologií. Taková sdílená infrastruktura v Evropě zatím chybí, přesto by mohla mít zásadní dopad.

Ralf Huss zdůraznil, že Evropa musí aktivně budovat mezinárodní vztahy s investory a vytvářet silnější „pull efekt“, který přitáhne kapitál do evropského ekosystému. Jeho dlouhodobě fungující biopharma klastr sdružuje firmy schopné získávat až 1 miliardu € ročně ve financování v kolech Series B a C, což však vyžaduje čas, strategické zaměření a silné vazby zejména se Spojenými státy. Protože vývoj biofarmaceutik je mimořádně nákladný a časově náročný, souhlasil s tím, že hlavním úzkým místem zůstává validace prostřednictvím klinických studií v Evropě. Podle něj Evropa naléhavě potřebuje efektivní a standardizovaný regulační rámec, který umožní klinické studie - a tedy i validaci produktů - provádět napříč EU mnohem plynuleji.

Zároveň upozornil, že evropské společnosti v oblasti life sciences jen zřídka vstupují na burzu, protože většina scale-upů je nakonec odkoupena velkými mezinárodními korporacemi. Pokud chce Evropa tento trend změnit, musí vytvořit podmínky, aby celý hodnotový řetězec - od raného výzkumu přes klinickou validaci až po vstup na trh - mohl být dokončen v Evropě. To zahrnuje také přilákání investorů. Podle Ralfa Husse existuje momentálně časově omezené okno příležitosti: politická nejistota ve Spojených státech zvyšuje zájem investorů, vědců i zakladatelů o Evropu. Evropa z toho však bude těžit pouze tehdy, pokud rychle vyřeší svou fragmentaci, regulační neefektivitu a nedostatek dlouhodobých investičních příležitostí.

4. Možnosti financování

- Call for proposals for health data for biotech innovation leveraging the European Health Data Space - výzva k předkládání návrhů zaměřených na využití zdravotních dat pro biotechnologické inovace s využitím European Health Data Space; uzávěrka 6. ledna 2026.
- Expanding Investment Ecosystems - rozšiřování investičních ekosystémů; uzávěrka 20. ledna 2026.
- Scaling up deep tech ecosystems - rozvoj a škálování ekosystémů deep tech; uzávěrka 20. ledna 2026.
- Support for Ukrainian tech SMEs and start-ups - podpora ukrajinských technologických MSP a startupů; uzávěrka 26. listopadu 2025.